Vapaa Sivistystyö ry

Eduskunnan Sivistysvaliokunta

Vapaa Sivistystyö ry

Asia: Vapaa sivistystyö ry:n lausunto hallituksen esitykseksi laiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi - HE 235/2026 vp

Vapaa Sivistystyö ry (tässä: VST ry) kiittää mahdollisuudesta lausua HE 235/2026 vp yhteydessä esitettyihin lakimuutoksiin.

Esityksen tavoitteena on edistää tietojen liikkumista viranomaisten välillä opinto-, koulutus- ja tutkintorekisterilaissa tarkoitettujen rekisterien, tietovarantojen ja luovutuspalvelun kautta. Lisäksi ylläoleviin mainittuihin rekistereiden lakipykäliin esitetään tarkennuksia.

VST ry pitää lähtökohtaisesti esityksen tavoitteita kannatettavina ja perusteltuina. Laajennus Ahvenanmaan suuntaan on myös tervetullut, jolla saavutetaan valtakunnallista lisäarvoa kun Ahvenanmaalla autonominen koulutuslainsäädäntö on huomioitu esityksessä.

Esityksessä vahvistuu opiskelijoiden oikeusturva ja tiedon liikkuvuus paranee – samalla on selkeytetty tiedonhallintaa ja koulutustietojen turvallista tallentamista rekistereihin. Koulutustietojen tallentamiseen esitetään tietovarantoon alkamis- ja päättymispäivät sekä vapaan sivistystyön että oppivelvollisten opintosuorituksista. Tässä asiassa täytyy huomioida myös oppilaitosten lisääntyvää hallinnollista taakkaa ja tietojärjestelmien lisäkustannuksia tilanteessa, jossa julkisen talouden resurssit ovat niukentuneet tämän hallituskauden aikana.

Vapaan sivistystyön toimijoilla on käytössään erilaisia opiskelijahallintojärjestelmiä, ja uusien tietojen tallentamiseen liittyvien velvoitteiden toimeenpano edellyttää riittävää siirtymäaikaa, selkeää ohjeistusta sekä tarvittaessa teknistä ja taloudellista tukea.

VST ry painottaa opiskelijoiden opintopolkujen näkyvyyden lisäämistä, jolla mahdollistetaan koulutustietojen hyödyntämisen esimerkiksi jatko-opinnoissa ja ohjauksessa. Tällä tavoin voidaan rakentaa siiloutuneen koulutusjärjestelmän sisään enemmän joustavuutta. VST ry katsoo kuitenkin että lainsäädännön muutoksissa on huomioitava myös vapaan sivistystyön erityisluonne tutkintokoulutukseen nähden.

VST ry korostaa myös tietojen luovuttamisen ja tietosuojan yhteydessä, että koulutuksen järjestäjille tulee tarjota selkeät ohjeet siitä, missä tilanteissa tietoja voidaan luovuttaa ja mitä velvoitteita koulutuksen järjestäjillä on eri rekisterinpitäjätilanteissa. Samat velvoitteet koskevat sekä yksityisiä että kunnallisia koulutuksen järjestäjiä ja näille pitää tarjota selkeää ohjeistusta sekä riittävää teknistä tukea.

Helsingissä 1.11.2026 Björn Wallén, puheenjohtaja VST ry